

Direktörü, Başyazıcısı
BEKİR SÜKÜTİ

Telefon No : 79
Uzunsokak No: 63-65-67

Fiatı
100
Para

YENİYOL

GÜNDELİK SİYASİ GAZETE - TRABZON

Yılığ
750
Kuruş

10 İkciteşrin 936
SALI

Sayı : 2238
13 üncü yıl

Müfettişlik mintakasındaki vilâyetlerde doktorsuz muallimsiz yer kalmıyacak..

Sayın Tahsin Uzerin tebşirleri: Sekiz vilâyetin münhal olan muallim ve doktorları tayin edilmiş emirleri verilmiştir. Kavakmeydandaki Lise binası tamir edilecektir. Tahsisatı verilmiştir.

Fındık Fiatları 70 - 34

Avrupa ve İstanbuldan gelen bugünkü telgraflara nazaran fiatların düne nazaran daha ziyade gevşediği bildirilmektedir. Bu gevşekliğin sebebi dünkü nushamızda bildirdiğimiz vechile İspanyol tüccarları nın Avrupa piyasalarına mal arz ettiklerinden ileri geldiği kuvvetle tahmin edilmektedir. Mamafih fiatların düşmesini gören müstahsil ve istokcular ellerindeki malları piyasaya arz etmeyip banka ardiyeleine koymaktadırlar.

Bu vaziyet uzunmüddet devam ettiği takdirde hiç şüphe yok ki piyasalar yine eski vaziyeti bulacaktır.

Bugün sabah borsasında [64000] kilo kabuklu fındık 34 kuruştan satılmıştır. Borsada hazır fındıkları 70 ve sırf Hamburg içlere de 71 buçuk kuruşa kadar satıcı zuhur etmiş isede alıcılar bu fiatlara yanaşmamışlardır.

Vakfikebirde Beşikdüzünde Bayındırlık ve kültür Hareketleri...

Bir iskele, bir mektep Vakfikebir Kaymakam vekili Mazlum Usluada, Belediye reisi Rıza Bahadır, Parti Reisi vekili Ömer Kulayın takdire lâyık gayretleri ve çok iyi çalışmaları neticesi olarak Vakfikebir iskelesinin deniz kenarına kadar olan inşaatı bitmiştir. Belediyenin malı olan iskeleden resim alınmağa başlanmıştır. İskelenin, kazamızın iktisadi hayatında önemli bir rol oynayacağı tabiidir. Malum olduğu üzere, iskelesizlik yüzünden şimdiye kadar, ehemmiyetli bir ihraç iskelesi olan Vakfikebirde irkâp ve ihraç işlerinde çok zahmetler çekilirdi. Yukarıda adları geçen zevatin sayü gayretleri neticesi olarak Vakfikebir artık bundan sonra daha iyi ekonomik ve soysal gelişmelere doğru yol alıp gidecek demektir.

Beşikdüzünde beş sınıfta

Müfettişlik mintakasında

Muallim ve doktor ihtiyacı halledildi lisemizin tamir tahsisatı verildi üç orta mektep açılıyor..

Ankarada bulunan Üçüncü Umumi Müfettişimiz sayın Tahsin Uzerden Müfettişliğe gelen telgraflarda müfettişlik mintakasında bulunan sekiz vilâyette başarılabilecek ekonomi, bayındırlık, kültürel ve sağlık işleri hakkında tebşirlerde bulunmaktadır. Sevinçle haber aldığımız göre sekiz vilâyetin muallim ve doktor ihtiyacı halledilmiş, münhal elan muallim yerlerinin muallim ve doktorları tayin edilmiş, emirleri verilmiştir. Yine mintaka dahilinde üç orta mektebin açılması kararlaştırılmıştır.

Kavakmeydandaki eski lise binasının tamiri keyfiyeti dahi karara bağlanmış, tamir için gereken 60,000 liralık tahsisat merkezinden gönderilmiştir.

Müfettişlik mimarı Necmi Ateş tarafından yapılacak olan tamir projesi bitir bitmez inşaatla başlanacaktır.

Lehistan - İngiltere

Beşler konferansı hakkında Taymis ne diyor : Sulh, emniyet, dansing !

Ankara 9 — Lehistan dış işleri bakanı Londraya gelmiştir. Taymis gazetesi bu ziyaret esnasında teklif edilen beşler konferansı hakkında noktai nazar taati edileceğini lehistanın sulh ve emniyet hakkındaki fikrinin sorulacağını, dansing meselesinin görüşüleceğini yazmak tadır.

Zonguldakta

Kömür kâşifi Mehmet adına tören yapıldı

Ankara 9 — Zonguldak havzasının maden kömürü nü ilk meydana koyan Uzun Mehmet adına her yıl yapılan bayram dün Zonguldak ve Ereğlide törenle kutlanmıştır. Uzun Mehmedin köyü de ziyaret edilmiştir.

Yeni bir mektep inşa edilmekte ve beton kısmı da bitmek üzeredir. İnşaatla büyük bir gayretle devam edilmektedir. İnşaatın gerek devamında ve gerek devam edip gitmesinde Nahiye müdürü Mürşid ve baş muallim Ömer Çinelin ve bu hususta kurulan komisyon azalarının canla başla çalışmaları ve fevkalâde hizmetleri görülmüştür.

Başta nahiye başkanının değerli müdürü bay Mürşid olduğu halde geceyi gündüze katmak suretile çalışan bu zevatı ne kadar takdir etmek azdır.

Bay Mürşüdün çok çalışması eseri olarak yapılmakta olan mektep binası bitir bitmez Beşikdüzünde bir iskele inşasına başlanacağı düşünülmektedir. Bu hayırlı işin de behemehal başarılabileceğini ümit edebiliriz.

Beşikdüzü C. H.
Parti başkanı
Arif Uzun

Maruf Petrol Kralı

M. Rokfeller

Ankara Hıfzıssıhha müessesesine 280,000 dolar hediye etti

Ankara - Rokfeller müessesesi Ankara'da yeni açılan Hıfzıssıhha müessesesine 280,000 dolar hediye etmiştir. Bundan başka Dr. M. Kolensi de müesseseye müdür olarak göndermiştir. Mektebin açılışı münasebetle M. Kolensi demıştir ki :

— Bu mektep benim indimde Avrupa ve Amerika için örnek olabilir.

Mektebimizin faaliyet sahası arasında hekim, hemşire ve sıhhat

Kamutayda

İhtisas encümenleri seçildi.

Ankara 9 — Büyük Millet Meclisi bu günkü toplantısında meclis ihtisas encümenlerini seçmiştir.

memurlarının tekâmülüne çalışmak ta vardır. Sıhhat idaresinin taazüv ve inkişafına yardım etmek, istatistik ve ilim araştırmaları yapmak, sıhhat mühendisliği, suların tasfiyesi ve kanalizasyonların sıhhi kontrolü da mektebin tetkik edeceği mevzular arasındadır.

Bu son iki şey de birbirinden ayrılmaz vaziyettedir. Birisinin muvaffakiyeti diğerinin muvaffakiyeti demektir. Vekâletten gördüğümüz yardımlarla yeni doğan mektebimizi yakında tam bir tekâmül seyrine sokacağız.

Mektebin bu devresi 4 ay sürecektir ve eylülde ikinci kurs açılacak ve her sene iki kurs açılmak suretile tedrisat yapılacaktır. İlk devreye 15 sıhhat müdürü ile 5 hükümet tabibi iştirak etmiştir. Mektebin kurslara bütün sıhhat müdürleriyle hükümet tabipleri iştirak edeceklerdir.

Mekteplerde

Bazı mekteplerde talebeye Değermendere suyu içiriliyormuş bu su mülevvestir; içilmez !

Sayın okuyucularımızdan biri bize acınarak acıklı bir haber verdi. Bazı ilk mekteplerde, yeni yetişen körpe çocuklara mülevves Değermendere suyu içiriliyormuş. Değermendere suyunun içilmez ve hatta temizliğe gelmez, yanı kullanılmaz derecede mülevves, pis olduğuna dair raporları vardır. Fennin, korkunç bir şekilde tasvir ve korkunçluğunu tesbit ettiği bir mülevvesi, su diye mektep talebesine nasıl içirebiliriz. Mekteplerde Değermendere mülevvesatını talebeye içirmek şöyle dursun, Değermendere suyu olan mekteplerin çeşmesini tıkmak gerektir !

Hangi ilk mektepte Değermendere suyu akıyor ve hangilerinde çocuklara içiriliyorsa, ilgililerin dikkat gözünü ona doğru çeker, türlü hastalıklar getiren bu mülevvesanın zavallı yavrulara içirilmemesini dileriz !

GORÜŞLER DUYUŞLAR

Belediye Meclisinde..

Dün akşam belediyede fevkalâde müzakereler, münakaşalar, birbirini dveirmeler, gurupların çarpışması, sayın reisimizin şaşırması, salonun karışması, seyircilerin şaşması gibi üstnomal bir şey olacak zannıyla belediye meclisinin toplantısına gittim..

Gündüzden bana : Şöyle yapacağız, böyle söyleyeceğiz, ya hep, ya hiç olacak diyenleri dinlemiş, içimden :

Vay geldi reisimizin başına ! diyerek vahlanmıştım.. Yine gündüzden reisimizin : Hiçbiri birşey yapamaz, blöfden başka.. Çünkü amelemin hesabını alının açık olarak vereceğinden eminim.. Çok fırtınalar atlattık, bu fırtınayı da evvel allah atlattırız meclindeki sözlerini dinledikten sonra içimden : Artık herşey vız gelir, tırs gider.. demekten kendimi alamamakla beraber her halde bu akşam görülecek bir toplantı olacaktır dedim ve tam vaktinde belediyeye damladım.

Dün akşam belediyede hakikaten fevkalâde bir hal vardı. Bugüne kadar görülmemiş nisbette çok münevver seyirci gelmişti. İhtima salonunda yer kalmadığı için riyaset odası da seyircilere açılmıştı. Herkes de benim gibi fevkalâde bir hal alacak zahabile gelmişti. Münevverlerin bu alâkası takdire şayandır tabii.. Davetiye ile çağırılma bu kadar seçkin seyirci bu dar salonlarda toplanamazdı. Bunda reisimizin sempatisi mi, yoksa and içenlerin propagandası mı âmil olmuştu, bilmem..

Bildim bir şey varsa herkes bir kanaat vardı ki reisimizin okuyacağı mesai raporu müthiş surette tenkid edilecek, hırpalanacak, ve belki de reisimiz âciz kalıp aman diyecek, allah göstermesin belki de tekerlenecekti.. hal-

bu ki öyle olmadı, meclis kuzu kuzu toplandı, rahat ve sakin bir hava içinde reis meclisi açtı, kâtip eski zaptı okudu. Zapt aynen kabul edildi. Reis mesai raporu okunacağından yerini birinci reis vekili Mehmet kitapçıya bıraktı. Üyeden kâtip Tefvik Yunusoğlu raporu okudu. Raporda bizim bildiğimiz birçok işlerin başarıldığı ve başarılmaya özenildiği dinlendi. Reis vekili : Rapor hakkında söz söyleyen var mı diye sordu.

Azadan eski reis Temel Nücumi Göksel encümene havalesini istedi, Kâmil Dedeoğlu ile karşılıklı birkaç söz endanından sonra tatlı tatlı, samimi samimi beş dakikalık bir istirahat teneffüsü verildi. Mecliste var zannedilen gergin hava birden yumuşak, sakin lodos dönüverdi. Reis memnun, seyirciler memnun, herkes memnun gibi.. Yalnız and içenlerde ne olduk vaziyeti, var gibi.. Kahveler içilip, sigaraların dumanları öflenip püflendikten sonra reis yüksek mevkie çıkıp oturdu. Sanki alelade bir toplantıdaymış gibi arkadaşlar, elde iki küçük iş var, bir kaç liralık tahsisat isteyeceğim diyerek iki işi öne sürdü. Fakat tali derecede iş olduğu için yapılan itirazların karşısında tatlı tatlı o işi geriye aldı. Ondan sonra encümen seçkisi yapıldı. Burhan Oğuzlu, Osman Öztalay, Cemil Serdar encümene seçildikten sonra meclis dağıldı.

Belediye merdivenlerinden aşağı inerken bilerseniz ki içimden neler ve neler geçti.. Mamafih ufuk henüz apaydın değil, kara bulutlardan yarın akşamki toplantıyı yıldırmılar saçılmazsa.. Reisimize geçmiş olsun derim..

Cevdet Alap

Trabzondan Erzincana MOLLA KÖYÜ

Halit Ağan

Erzincanın 7 kilometre kadar doğu güneyinde, ova içinde bir köy var. Adı, Mollaköyü. Yarı yarı yarı toprak dıvarları, basık, karlı, isli evler ve çamur, gübre yığınlarıyla dolu sokaklardan kurulu bir yer. Horosların eşelediği gübreliklerde çıplak ayaklarıyla çocuklar oyun oynuyorlar. Mezbelede yeri olan pislik burada insanla omuzdaş.

Tetanoz gübrede, Anofel batokta olur, hekim güneşsiz yere girermiş, temizlik te sağlanmış. Bunlardan kimsenin haberi yok.

Kim bilir köye kaç bin mütezimi duyusun, delikanlıları savaşa çağırın diye, Münadî gönderildi. Fakat belli ki çamur ve pislikle omuzdaş oluşun kötülüklerini haykıran diye bir mü-

nedi gönderen olmadı. Devletler, köye ve köylüye dayanırlar. Köy güçlü devlet güçlüdür. Bunun tersi: Köy güçsüz mü? Devlet güçsüzdür. Gücsüzlüğün sonucu da, tabiatın yasaına göre, yokluktur.

Viyana dönüşündenberi kararsızlıkla güzüp duran İmparatorluğun gele gele Mondarosta batıp boğulduğunu söylerler. Bu işin dıştan görünendir. Ben, İmparatorluğun Molla köylerinin çamurlarında batıp boğulduğunu gözlerimle gördüm.

İnkılâp müzesine Molla köyü (Osmanlılıktan devralınan köy adı ile bir sembol olarak yerleştirilmeli. Bu sembol, batan imparatorluğa tanıtıldığı kadar (yap-mak), (yapmak) diye bağırarak İnkılâbın ne demek istediğini de anlatır.

Sağlık

Tifo
Ve

korunma çareleri

4

Tifo en ziyade 5 ilâ 25 yaş arasında görülürse de 40 yaşında olanlara ve daha yaşlı kimselere de isabet edebilir. Çocuklar tifoya nisbeten daha iyi dayana bilirler. Yaşlılar ve şişmanlar için tifo ayrıca tehlikelidir.

Bazen tifo hafif geçer, Baş ağrısı, iştihazsızlık, kıvrıklık, akşamları yükselen ufak bir hararet, hiç tifo şüphesi vermez ve şahıs biraz gayretliyse, işine gücüne bile devam eder. Fakat bu ufak telâkki edilen rahatsızlıklara aldırmanın cezası çok pahalı, hattâ hayat ile ödenebilir.

Böylece ayakta dolaşabilecek kadar hafif görünen hastalık'a barsak âfeti çok derin olabilir. Günün birinde korkunç bir barsak kanaması iş meydana çıkar. Ve şahıs çok ciddi bir tehlikeye uğrar.

Bu tafsilatla, yakın ve uzak tehlikelerini ve ağırlığını canlandırmak istediğim bu mühim hastalıktan nasıl korunmalı?

Bu, yukarıda hastalığın bulaşma tarzı ve yoluna dair verdiğim izahattan kolayca çıkar. Mademki hastalık mikropları, ancak yemek içmek yolundan vücuda girebilir. O halde yiyeceğimiz ve içeceğimiz şeylerin, ve bunları koyduğumuz yemek takımlarımızın, ellerimizin ve ayağımızın, bilhassa yemekten evvel, temiz bulunması şarttır.

Kendileri hasta olmadığı halde, barsaklarında tifo mikrobu taşıyıp saçabilecek tifo geçirmiş veya geçirmemiş kimseler olabileceği düşünülürse, bunların defî hacetten sonra alelâde yıkadıkları ellerile tutacakları yemek takımları ile hastalığı pekâlâ salim kimselere verebileceği anlaşılır. Bu itibarla gerek umumî yerler, gerek evlerde çalışan bilhassa bu sınıf kimselerin, evvelce tifo geçirip geçirmedikleri soruşturulmalı, ve şüpheli hallerde büyük abdestlerinde tifo mikrobu arattırılmalıdır.

Tifo zuhurunda zirayetini meni ve korunma için yapılacak ilk çare, vakayı o mahallin sıhhi işleriyle uğraşan resmî makamına haber vermektir. Bu hekimin borcu olduğu kadar aile babasının ve her okumuşun da içtimâî bir borcudur.

Tifoya tutulmuş kimselerin ayrı tutulması zarurî olduğu gibi şüpheli kimselerin de gözünde bulundurulması icap eder.

— Arkası var —

Anket

Gelişigüzel soruşun,
Gelişigüzel karşılığı..

Bay Süleyman Mahir:

Bir daha dünyaya gelmek istemiyor, bülbülün sesini, atın kişnemesini, leyleğin laklakasını seviyor, belediye işleri için de:

Bugün de, yarın da allaha emanet diyor..

Parkta yapayalnız, bir masa başında oturmuş, belki öğle yemeğinden sonra basan ağırlığın verdiği rahavetle biraz yenmiş, belki de günlük işin verdiği yorgunluğu gidermek için istirahate çekilmiş bir hali var gibi gelen Bay Süleyman Mahirin yanına gittim.

- Ehdedim, tam sırasıdır. Size bazı sorgularda bulunacağım, hiç itirazsız karşılık vereceksin? Ne yaparsın birader, anketten kolay sütünlara yazı sermayesi bulmak güç iş.. Hemen not defterini ve kalemi elime aldım ve sormağa başladım:

- Gazetede en çok hangi yazıları okursunuz?

- Akbabayı okurum.

- Trabzonda hayat bahalı mıdır, ucuz mudur?

- Geçim itibarıyla ucuzdur.

- Trabzonda yaşayış nasıldır?

- İstanbul, Ankara, İzmirde göre dündür, Diğer vilâyet merkezlerinin fevkindedir.

- Belediye işleri nasıldır?

- Bugün de, yarın da allaha emanet..

- Parktaki bugünkü şekil nasıldır?

- Parkta şekil var mı ki?..

- Evlenmenin lehinde mi, aleyhinde misiniz?

- Evlilik ve bekârlığın iyiliği ve fenalığı adanına göredir..

- Mafîî insan hakikatı söyleyemez ki..

- Hangi tip kadından hoşlanırsınız?

- Onu başkalarına sor..

- En çok zevk aldığınız şey nedir?

- Mükemmel sanatkârlardan mürekkep alaturke bir saz heyetini dinlemek..

- Hayatında en fecî ve en zevkli hatıraların hangisidir?

- Böyle bir şey hatırlamıyorum..

- Hangi yemekleri seversin?

-

- İçkiden hoşlanır mısın?

-

- Tütünden?

-

- Seyahatten hoşlanır mısın?

- Gezilecek yerine göre çok..

- Bir daha dünyaya gelersen

ne olmak istersin?

- Gelmek istemem..

- Hayvanlardan en çok hangisini seversin?

- Bülbülün sesini, atın kişnemesini, leyleğin laklakasını..

- Trabzonun iktisadî vaziyetini nasıl buluyosunuz?

- Durgunluktan dönmüş, tedricen inkişaf etmektedir..

- Hangi mesleği seversin?

- İnsan olmayı..

- Yeni-yola yazılmak istediğin bir dilek ve düşüncen var mı?

- Bu söylediklerimi yazma da, ne yazarsan yaz..

- Dünya siyasi vaziyeti nasıldır?

- Türkiye dahili ve harici caphelerden dünyanın en emin bir yeridir. Avrupaya gelince bu çarşambaya göre perşembesi hiç de iyi görünmüyor..

- Yanımıza Üçüncü U Müfettişlik memurlarından bay Sedat gelince anketi burada kesip sözü güzel havaya, güzel güneşe çevirdik. bay Sedat bize enteresan bir oluş anlattı. Onu buraya yazmaktan geçemiyorduk:

Bay Sedat Erzurumda Rober kolej mezunu bir bayanın evine davetli gitmiş, Bayanın babası ve ailesi Erzuruma nisbeten modern ve oldukça da vakıfhalî imiş, evin konforu ziyansız imiş. Yemek yemişler, radyo çalmışlar, derken bayan, bay Sedata kütüphanesini göstermek istemiş. Bay Sedat bir kaç yüz ciltlik kütüphaneyi beğenmiş, İngilizce, Fransızca, son ve en kudretli ve ünlü ediblerin eserleriyle süslenmiş olan bu kütüphanede üç beş Fransızca, İngilizce, Türkçe kitap almış, göz gezdirmek istemiş. Bir de bakmış ki eline geçen bütün kitapların yaprakları kesilmiştir.. Meğer kütüphaneye okumak için değil konfor, mobilye olsun için süslenmiş, ve bu kadar masrafla o güzelim kitaplar Erzurumda böyle bir kütüphaneye getirtilmiş. Ne mana vereceğini bilmem, bay Sedatın bu anlattığının bir benzerini bana, bir yerde de okumuşum gibi geliyor..

C. A.

Atatürkün nutkundan
bazı parçalar

Hakikî sahibi öz Türk olan İskenderun ve havalisinin mukadderatı üzerinde ciddiyet ve katiyetle durmağa mecburuz

1 — Her Türk çiftçi ailesinin geçinebileceği ve çalışacağı toprağa malik olması behemhal lazımdır.

2 — Maliyemiz memnun kalacağımız surtte mûsbet ve verimli vaziyettedir.

3 — Hayatı ucuzlatmak icap ettikçe vergileri indirmek siyasetine devam edeceğiz.

4 — milli paramızın fiilen müstakar olan kıymetli muhafaza olunacaktır.

5 — Ordumuzu en yeni vasıtalarla mütemadiyen teçhiz etmeğe çalışıyoruz. Deniz silâhlarına ehemmiyet veriyoruz. Kuvvetli bir hava ordusu vücude getirmek yolunda iyi neticelere doğru emniyetle yürümekteyiz.

İngilizlerin büyük kralile aramızda husule gelen dostluğun milletlerimizin temayülâna uygun olarak iki hükümet arasında fiilen inkişaf etmekte olan samimî müvasebat üzerinde hayrî tesirine ş ü p h e

yoktur.

7 — Möntrö muahedesi âkidleri umumî sulh işine de değerli hizmet etmiş oldular.

8 — Türk - Sovyet dostluğu tabii inkişafında devam etmektedir.

9 — Dost ve mütefikimiz Yugoslavyanın yüksek başvekil ve haicîye nazırının milli bayramımızda aramızda bulunması bize ayrı bir sevinç verdi. Balcanlılar arasındaki kardeşliğin tersinî bizim ötedenberi başlıca emelimizdir.

10 — Türkiye'nin bütün devletlerle münasebetlerinin iyi olduğunu memnuniyetle kaydedirim.

11 — Bu sırada milletimizi gece gündüz meşgul eden başlıca büyük bir mesele hakiki sahibi öz Türk olan İskenderun ve havalisinin mukadderatıdır. Bunun üzerinde ciddiyet ve katiyetle durmağa mecburuz.

Mühim bir kanun

Kan davaları itiyadını kökünden kaldırmak için

Katilin aile ve akrabası gurdlarından sürgün edilecek

Ankara — Memleketimizin bazı muayyen mıntakalarında adam öldürmek suçlarının mühim yekûnlara çıkması buyurlerin halkı arasında kan gütmeye davasının elân yaşamakta olmasından ileri geldiğini göstermektedir. Şahsi intikam esasına dayanan bu kötü an'nenin tesirinden her nasılsa kendilerini kurtaramamış olan bu aileler arasında mevcut husumetler gün geçtikçe daha ziyade kökleşerek her sene yüzlerce gerç öldürülmekte olduğu gibi intikam hissiyle yapılar bu katiller çok vahşiyane ve tüyler ürpertici şekiller almaktadır. Bu an'neye göre herhangi bir sebeble öldürülmüş olan kimsenin kan kısımlarından olan erkekler maktûlün bizzat intikamını almak mecburiyetindedirler. Suç lunun adiyecce takib ve mahkûm edilmiş olması an'neyi yeti yoktur. Katilin veya kan kısımlarından bir erkeğin behemhal öldürülmesi lazımdır.

Hükûmet bu an'neyi yıkmak üzere hazırladığı kanun lîyhasını Meclise verdi. Bu kanun ocaklar yıkan canavarca katillerin önünü alacak ve kan gütmeye itiyadını kökünden kazıyacaktı. Lâyiha'nın birinci maddesi şöyledir:

«Adam öldürmek cürmünü işlediklerini veya işlemeğe teşebbüs ettiklerini sandıkları kimseleri veya bunların kan ve sıhri hısımlarından birisini müccerrad kan gütmeye sebebiyle öldürdükleri veya başkalarını bu cürmü işlemeğe azmettikleri veya tahrik ettikleri veya kan gütmeye şaikına vakıf olarak bu cürmü işlemek hususunda başkalarının azim ve tahrikine vasıta oldukları sabit olanlardan bu kanunun tatbik edildiği bölgede yerleşmiş şahısların aynı bölgede kendilerine bir aile halinde yaşayan karıları ve bütün hısımlarıyla bir aile yaşamayan karıları neseb ve hasebden usul ve fûruları dördüncüye kadar (buderece dahil) nesebden ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) civar hısımları suçluların idam cezasına mahkûmiyetleri halinde ve hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûmiyetleri halinde bu cezaya muadil müddetle ve herhalde üç seneden aşağı olmamak üzere memleketterinden en aşağı 500 kilometre bir yere sürgün edilir.

İkinci madde: Adam öldürmek cürmü ceza ehliyetini haiz olmayan kimseler tarafından işlenmiş veya işlenmesine teşebbüs edilmiş olursa sürgün cezaları bu kimseleri kan gütmeye sebebiyle cürmü işlemeğe azmettiren veya tahrik edenlerin mevcudiyeti halinde ancak bunların birinci maddede yazılı akrabaları hakkında, fakat bu maddede yazılı cezalar üçte bir nisbetinde artırılmak suretile tatbik olunur.»

Kanun lâyihasına tevfiikan sürgün cezası tatbiki icap edenlerin tahkikat ve muhakemeleri adam öldürmek suçluları hakkındaki umumî usul hükümleri dairesinde yapılacaktır. Bu kanun hükümlerinin tatbik olunacağı yerleri icra vekilleri heyeti tavin edecektir.

Ceza muhakemeleri usulü kanununa yapılacak zeyil

Ankara — İcra vekilleri heyeti kararile tayin olunacak yerlerde tatbik edilmek üzere ceza muhakemeleri usulü kanununa zeyil bir kanunun meclise verildiğini bildirmiştim. Bu kanun lâyihası jeolojik teşekkülü itibarile çok sarp araziye malik

Ziraat Bankasına yeni bir şekil
verilecek

Hazırlanan yeni lâyiha'ya göre Bankanın sermayesi 100 milyona çıkarılacak, kredi tevziinde küçük çiftçinin ihtiyaçları üstün tutulacak

Ankara — Atatürk'ün nutuklarında, Ziraat bankasına verilmesi lâzım gelen yeni şekil hakkında tebarüz ettirdikleri esaslardan ilham alon hükûmet, bu hususa dair yeni bir kanun lâyihası hazırlamış ve bugün Meclise vermiştir. Yeni lâyiha ile Ziraat Bankasını daha fazla çiftçi ve köylü ekonomisine varıyacak bir hale getirmek ve aynı zamanda kontrol imkânını kolaylaştırmak esasları gözönünde bulundurulmuş ve böylelikle bankanın içtimâî hayatımızdaki rolü ve tesirleri itibarile de, hususî teşebbüslerin hasarını ve bir mahalliyetle olan ziraî kredi meseleleri bir devlet faaliyet mevzuu olarak ele alınmıştır. Bununla beraber banka, esas vazifesi olan bankacılıktan da uzaklaşmıyarak onu ifada devam edecektir. Yeni lâyiha ile ziraî kredinin tevziinde küçük çiftçinin ihtiyaçları, üstün tutulmaktadır. İşte bütün bu gayelerin tahakkuku için bankanın sermayesi yüz milyon liraya çıkarılmıştır.

Bankanın yapacağı ziraî kredinin en mühim kısmı gerek memleket içinde, gerekse dışında sürüm ve satış kabiliyeti olan ziraî istihsale tahsis edilecektir. Bankanın yapacağı ziraî krediler, çiftçinin işletme ve sermaye unsurlarını tamamlamak, ziraî istihsalı verimlendirmek, ziraî mahsullerin sürüm ve satışını artırmak gayesine matuf olacaktır.

Banka, ziraî kredi işlerinden başka ziraî sanayiî de tesis ve bu sanayiye iştirak edecek, bataklık kurutma, çay ve ırmakların yataklarını temizletmek ve kanal açmak suretile ziraate elverişli toprakları kurutmak ve yahud da sulamak işlerine de uğraşacaktır.

olan ve sahalarının genişliği itibarile nüfusu pek az olan yerlerin hususiyetlerinden doğan zaruretlere gözönünde tutularak ceza muhakemeleri usulü kanununun esas prensiplerden ayrılan bazı istisnaları ihtiva etmektedir.

Proje hazırlık tahkikatı ilk tatbikat ve duruşma başlıkları altında üç fasla ayrılmış 37 maddeden mürekkebirdir. Ceza muhakemeleri kanununun takib vazifesiyle tasdik ve hüküm vazifeleri birbirinden tamamen ayrılmış ve hürriyete taallük eden bütün salâhiyetler sureti mutlakada hâkime verilmiştir. Aynı zamanda bazı hususiyetler arzeden bu mıntakalarda suçlular ele geçirmenin müşkülâtı ve serbest bırakılanlar ise asayışı ihlâl edecek unsur haline geldiklerinden bu kanunla Cuhuriyet Müddeiumumisine hazırlık tahkikatında ele geçecek suçlunun tevkif salâhiyetini de vermekte, fakat bu tevkifin hukuku anme davasının açılmasına kadar muteber bulunacağı ve herhalde bir aydan fazla uzaımayacağı tasrih edilmektedir.

Bankanın yeni işletme teşkilâtı, umumî heyet, ziraî krediler yüksek munzam heyeti, murakıblar, idare meclisi; idare komitesi ve umumî müdürlük olarak tesbit edilmiştir. Bankanın umumî heyeti, Büyük Mille Meclisinin İktisad, Ziraat ve Dişvanî Muhasebat encümenleri tarafından bir intihab devresi için seçilecek ve beşer aza ile Başvekâletten her sene gösteren beş aza dan teşkil olunacaktır.

Yeni esaslara göre Ziraat Bankası memurları da, diğer devlet memurlarının müstefid oldukları haklardan, bundan sonra müstefid olabileceklerdir. Fakat bunlar, devlet memurları hakkında tatbik edilecek ahkâmın bulundukları muhakeme usullerine tabi bulunmayacaklardır. Bundan başka memurlara, eskidenberi olduğu gibi her sene kanunnevvel nihayetinde bir aylık nisbetinde ikramiye verilecek, ancak vazifede kusurları görülenler bu ikramiyeden mahrum olacaklardır. Yaralıkları görülen memurlar ise, iki maaş nisbetinde ikramiye ile taltif edileceklerdir. Yeni kanun lâyihasına icabı takdirinde İktisad Vekâletinin, bankanın kadrosunu genişletebileceği hakkında da hükûmler konulmuştur.

Mevlût

12 - 11 - 936 Perşembe günü akşamı yani Cuma gecesi yatı namazını müteakip Tekfûrçayır camii gerifinde merhum pederim avukat bay Hüseyin Avninin ruhi için kırk mevlâdu okunacağından Arzu edenlerin teşriflerini dilerim. Merhumun oğlu Abdullah

Yurddaş:

Başbakanımız İsmet İnönü Türk parasının en emin bir para olduğunu daima söyledi. Hakkı varmış. Bak, en sağlam gibi görülen yabancı paralar bile yüzde 30 düştükten sonra, Türk parası sapa sağlam yerinde duruyor.

Türk parası biriktir.

Ulusal ekonomi ve artırma kurumu

Halk Manileri

Bakma mektep dört divar gir de ahlâkı ovar gördüğün medeniyet Bütün mektepten doğar!

Kahve kahve dolaşma Aman çocuğum şaşma İlim seni yaşatır Başka işe buluşma!

İlim büyük kapidir Mektep nurlu yapıdır Ahlâk zardan bir cevher Narzûs da kitabıdır!

Okumak deyildir zor Akl olanlar okur Nazar et bir hamala Bir de okuyanı gör!

Baba Salim Öğütçen

ANKARA

Türkiye'deki yeni oluşun bir izahı

Yazan :

Norbert Von Bischoff
Avusturyanın Ankara
Elçiliği sabık müsteşar
Türkçe çeviren :
Burhan Belge

[70]

başka hiç bir şeye tabi olmyacaktır. Ve bu milli vicdan ile milli iradenin teşekkülü, şefin kudret ve zekasına, milletlerin sosyal ve ekonomik bünyelerine ve memleketlerin milli homogenliğine göre gelececek yahut gecikmiyecektir. Fakat Asyalı milletlerin bu yolda ve bu istikamette inkişaf edecekleri zaruri ve muhakkaktır. Kurtuluşu temin edecek teknik vasıtaların elde edilişi ise, ikinci derecede bir unsurdur, çünkü milli iradenin teşekkülüne tabi bir keyfiyettir.

Türk kurtuluşu için olduğu gibi Asyanın diğer kurtuluş hareketleri için de imkân şartlarını, Rus inkılabı hazırlamıştır.

Eir kere, eskiden Rus ve İngiliz emperyalizmleri arasında bulunan Asya milletlerini böyle bir kıskançtan kurtarmıştır. Bundan başka da, Asya'daki Avrupa alehtarı temayülleri körüklediği gibi Sovyet Rusya'nın Orta Asyaya düşen eyaletlerinde milli kültürleri inkişafı gayesini güden yeni bir politika takibine başlamıştır.

Fakat bu suretle elde edilen politik hareket kabiliyetinden ne dereceye kadar istifade edileceğini, hangi noktalarda aksiyona geçilerek hangi noktalardan sakınılması lazımgeleceğini ve nerelerde neler cüret edilebileceğini, Asya milletlerine, Türkler göstermişler ve bu hususta karşılarında, Arablarla İranlılar ve Afganlılarla hattâ Hindliler arasında öğrenme aşkı talebler bulmuşlardır.

Yirminci yüzyıl, Asya'daki Avrupa egemenliğinin sonuna şahid olacaktır. Bu sonun başlangıcında ise Türk kurtuluş hareketini görüyoruz. Bu hareket, Avrupa emperyalizminin tam Osmanlı İmparatorluğunun harabeleri üzerine rengârenk zafer bayraklarını çekerek en yüksek azamet ve ihtişam noktasına vardığını zanvettiği ve Ege'den Çin denizlerine kadar her yeri hükmü altına aldığı sandığı bir tarihte yapılarak, zafer ve şan ile neticelendirilmiştir.

Bundan başka' da Türk milleti için son derece esaslı değişiklikleri batı devletleri için gayet ağır neticeleri icab ettiren bir karar son yıllar zarfına olgunlaşmış ve Lausanne barışı üzerine içtinab edilmez bir katiyet halini almıştır: Türk milletinin ilerdeki hayat tarzı ile devlet şeklini tayin edecek olan karar, Lausanne günlerinde verilecekti.

Mustafa Kemal'in kazandığı zafer o kadar büyük; dış politikada elde ettiği gayeler o kadar tam, plân ile realizasyon bakımından elde ettiği muvafakiyet, her türlü hesap ve tahminden o derece üstün ve milletin idare etmek salâhiyeti kendisi için o kadar meşur bir hale gelmiş bulunuyordu ki, Türk milleti için, karşıdaki davaların halli, Mustafa Kemal'in gösterdiği şekilden ve formülden gayri bir tarzda cereyan edemezdi.

Bu hal tarzının bir gün Osmanlı hanedanı ve ün hanedana bağlı bulunan tradisyonel idare tarzı aleyhine tecelli edeceği, başlangıçta bilinmiyordu.

- Arkası var -

Komşu Rusyada

Mosiki

Sovyet kompozitörlerinin faaliyeti

1936 yılı Sovyetler birliğinin müteaddit kompozitörleri için çok semereli bir yıl olmuştur.

Tanınmış sanatkâr Vasilenko "Çingeneler," bale'sini bitirmiştir. Puşkin'in bir şiirinden mülhem olarak bu mevsim içinde "Nemiroviç - Dançenko," tiyatrounda sahneye konulacaktır. Vasilenko şimdi de "Küçük Tiyatro," için ha zırladığı "Boris Godunov," dramının "musikisini yazmaktadır.

Miaskoviski, bu yıl onaltıncı Senfonisini bitirmiştir. Bu senfoni bu yıl ilk defa olarak çalışacaktır.

Glier ise Türkmen tiyatrocularından Cafer Cabarlı'nın bir eserinden muktebes olarak "1905," operasını bestelemektedir. Glier aynı zamanda Sovyetler birliği dahilindeki muhtelif milletler folklorunu harmonize etmekle de meşgul olmaktadır.

Veprik horo ve orkestra için yazdığı "Sevinç," eserini bitirmiş ve Sovyet rejiminin yirminci yıldönümü için büyük bir senfoni hazırlamağa başlamıştır.

Proskopov, "Karmerni," tiyatrosunda temsil edilecek olan "İşgen Onigen," dramının musikisini yazmakla meşguldür.

Polovinkin bu yıl "Altın Balık," operasını bitirmiştir. Bu opera halen Kirev operası ile Moskova tiyatrosunda oynanmaktadır. Kompozitör, halen Aleksî Tolstoy'un bir şiirinden muktebes "Altın Anahtar," piyesinin musikisi üzerinde çalışmakta ve aynı zamanda piano için konserler ile çok şarkıları yazmaktadır.

Kafkasyada Gabardinler arasında bir tetkik gezintisinden avdet etmiş olan kompozitör Şehter ise, Gabardinlerin epik hal şiirlerinden ve halk şarkılarından ve mobiglerinden mülhem hem büyük bir senfonik eser üzerinde çalışmaktadır.

Marian Koval, Puşkin'in bir şiirinden mülhem "Şato," operasını bitirmek üzeredir.

ZAYI TESKERE

İstiklâl harbi sonunda Erzincan'da elli dördüncü alaydan aldığım terhis teskeremi zayı ettim. Yenisini alacağım zayı teskerenin hükmü olmadığını ilân eylerim.

Tonyanın Asburyanl mahallesinden Bekir oğullarından Osman oğlu Abdülhalim

315

Dünyada
Neler oluyor

Yugoslavya meclis binası

1908 de temeli atılan Yugoslavya meclisi binası bu sene bitti.

Tam yirmi sekiz senede yapılan bu binanın neden bu kadar sürdüyü merak edilir değil mi?

Bir kere Balkan harbi patladı, inşaat durdu. Derken büyük harp çıktı, inşaat durdu. Bütçe meselesinden inşaat yarıda kaldı. Derken biri: Bu binanın yerinde eskiden cami vardı (cami temeline başka bina kurmak uğursuzluktur dedi, inşaat durduruldu. 1929 da rejim değişti, inşaat durdu.

Nihayet bu sene, boş lafa kulak asılmadı, bina tamamlandı, küşat resmi yapıldı.

Kralların Serveti

Le Petit Parisien gazetesi diyor ki:

— Halk nazarında, kralların serveti bitip tükenmez bir hazinedir. Halka göre krallar ellerini kasalarına attırmıydı, her zaman avuç dolusu altın bulurlar.

Ve gazete bu zannın pek de doğru olmadığını göstermek için iki misal getiriyor.

Biri kral 5 inci Jorj.

5 inci Jorjun ölümünden sonra, harcadığı para ile gelirini muvazeneye tabi tutanlar, kralın varidatın dan ziyade masrafı olduğunu anlamışlar ve İngiltere'nin en zengin adamının kral 5 inci Jorj olmadığını tasdik etmişler.

Öteki 8 inci Edvard.

8 İnci Edvard Bükingham sarayını satmak istedi, şimdi de Sandrigamı satmak istiyor.

Sebebi buhran. Alıcı da bulamıyor, çünkü malikânenin varidatı masrafını korumuyor. Kral da bu masrafa dayanabilecek halde değil...

Sandrigamda geçinen dört yüz aile vardır.

Silko

ROMATİZMA
LUMBAGO
SİYATİK

Ağrıları teskin
ve izale eder.

Her eczanede arayınız.

Şehir kulübü

Büfe ve lokantası

Gece gündüz daima herkese açık bulunmaktadır. En NEFİS yemekler herkesi memnun edecek bir şekilde hazırlanmakta ve verilmektedir.

5 — 6

TEKÂMÜL

GÜZELLİK

MUSİKİ

VE TEKNİĞİN

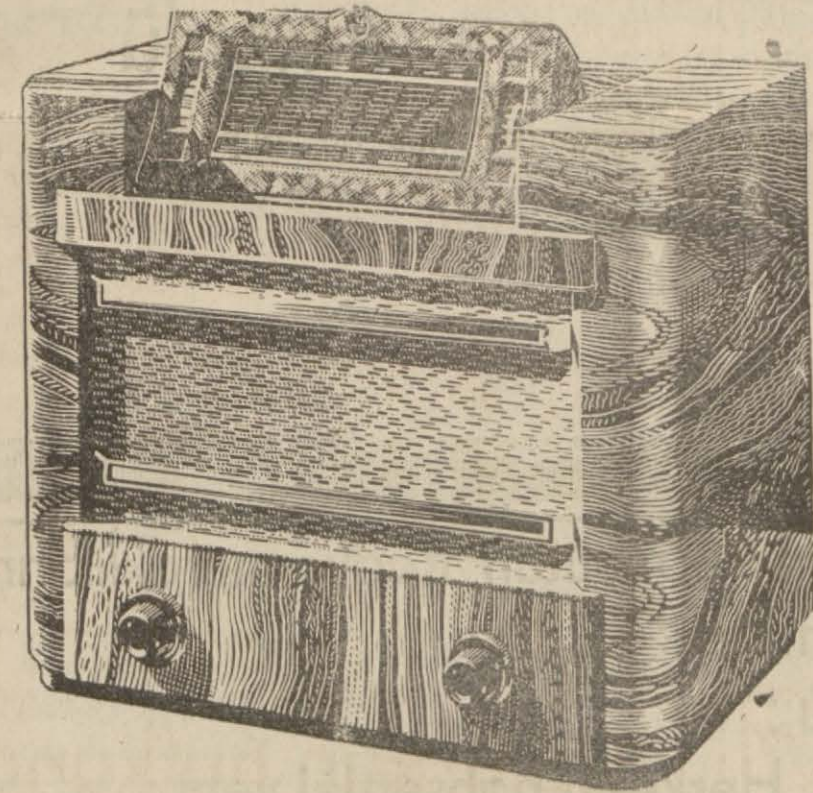
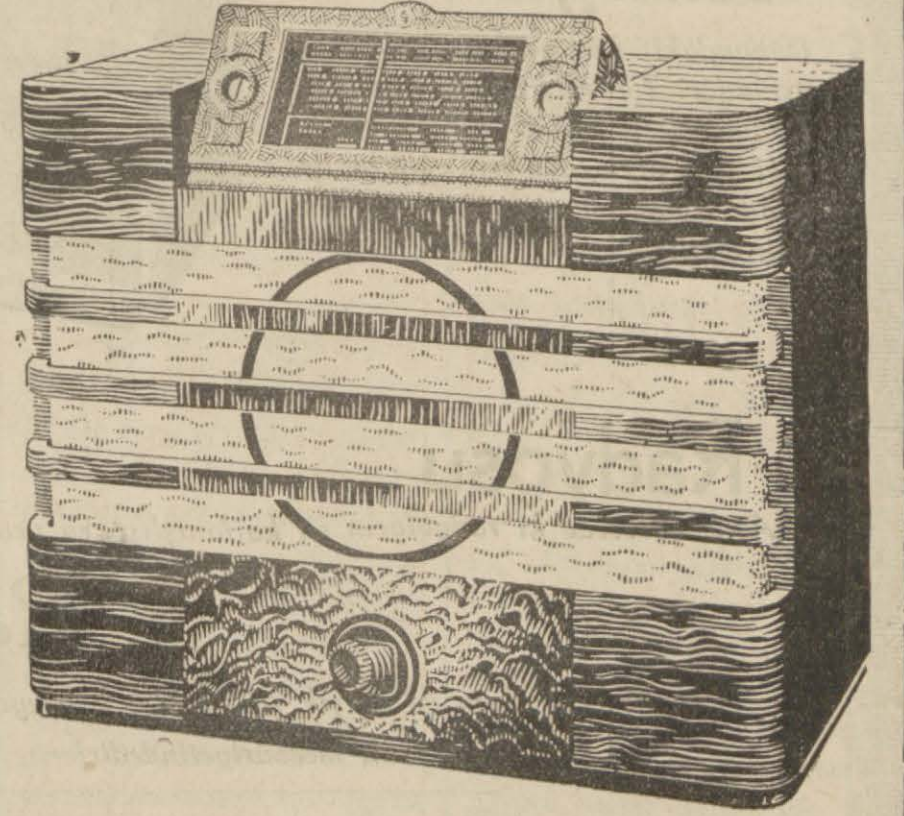
SON HARİKASI

1937 YILI

PHILIPS
RADYOLARIDIR

7
9
6
A.

6
9
5
A.

Trabzon ve Havalisi

Satış Deposu : M. NURİ AYDIN (Kabaoğlu)

Kunduracılar caddesi N. 86

Şansınıza

güveniniz!

Tayyare piyango biletinizi alırken şansınıza güveniniz. Maksat zengin olmaksa yine bu güvenle mutlak maksada irişir, zengin olursunuz. Bu güveni aneak ve aneak bakiöğlü mevkiinde

Güven

Berber salonunda bulabileceksiniz.....

Güven berber salonunda

Yakında çok yenilikler göreceksiniz!

Sahibinin Sesi

Şüphesiz en iyi gramofon bu markadır..

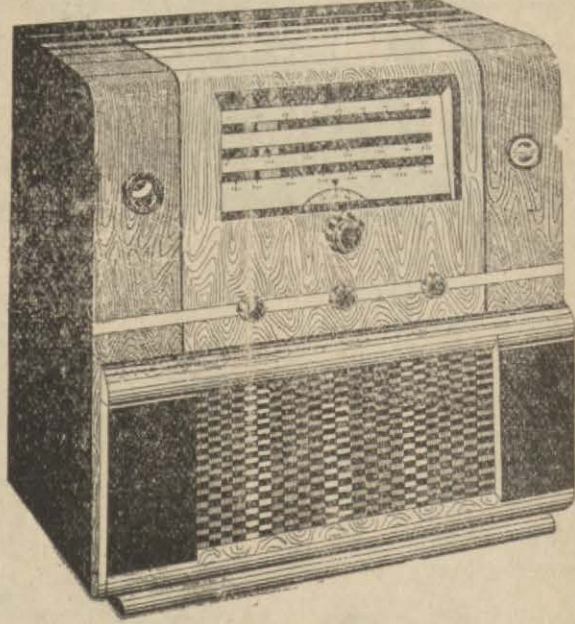
En yüksek artistlerin okuduğu şarkılar
Sahibinin Sesi plaklarında bulunur..

Radyo serisi:

1937 model 399 ve 299 tip

MARKONI Radyoları

Dünyadaki bütün radyolardan
üstündür. Tecrübesi badavadır:
Radyo salonumuzda dinlenilebile-
ceği gibi arzu edenlerin evlerine de
gönderilmek suretile tecrübe
ettirilebilir..

TUNGSRAM

Radyosu

Aynı derecede ki radyoların en kullanışlısı en ucuz, en zarifidir.

SPARTON Radyosu

Hem en ucuz, hem de en şık radyo almak isteyenler bu radyoyu
almak mecburiyetindedirler.

Tungsrampulü

Bol ziyalı ve çok ekonomik Yalnız bu ampullerdir.

Pulatanalı Kardeşler

20 İkinci teşrin 936 bütün Radyo meraklılarının
beklediği gündür

Çünkü:

Herkesin bahsettiği yeni

FILKO Radyoları bu tarihte geliyor.

Remington

Yazı makinelerinin son modellerini en ucuz fiatlarla
mağazamızdan temin edebilirsiniz..

Omega

Cep ve kol saatlarının en fantazi

ve en son şekilleri gelmiştir..

HISLON

Cep ve kol saatları dünyanın en hassas saatlarıdır.

Adres: TRABZON
Kunduracılar caddesi

Hami ve Kemal Nalbantlar Mağazası

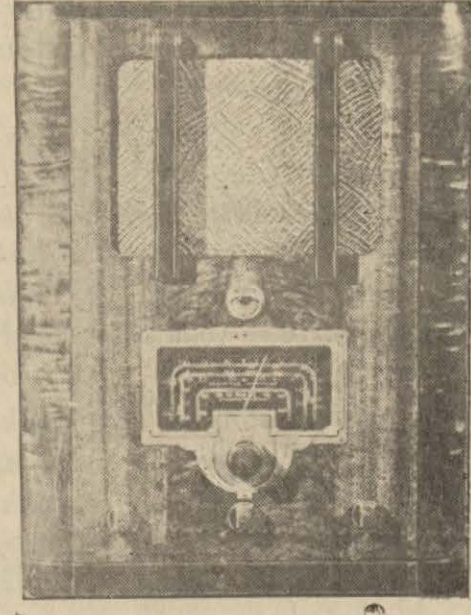
SIHİRKÂR BEYİN.....
SIHİRKÂR GÖZ.....
SIHİRKÂR MÜSİKİ.....

Tekmil bu hususiyetleri 1937 Radyo

Kıralı
Olan...

R.
C.
A.

Makinalarında
bulacaksınız.

R.
C.
A.

Radyo tekniğinin
emsalsiz bir
muzafferiyeti.

R.C.A. Makinalarını görünüz, dinleyiniz

Hayret edeceksiniz...

HARUNLAR MÜESSESESİ

Taşrada bulunanlara müjde!!
Tekmil dünya istasyonlarını pürüssüz zapteden
akimülâtörlü radyoların en mükemmeli

RADYONE

Markalı ahize gelmiştir.

Bu markanın sayesinde artık akimülâtör ve pillerden kurtulmuş
olursunuz. Çünkü makina ile beraber verilen 1000 saatlık Every-
body akimülâtörü bir sene hiç bir şeye lüzum kalmadan maki-
nanızı çalıştırmaktadır. RADYONE Ahizelerini

HARUNLAR Müessesesinde Dinleyiniz.

TAŞRA SİPARİŞLERİ DERHAL GÖNDERİLİR.

YENİYOL Basımevi

Yeni temiz ve çeşitli huru-
fatile, Defter, Fatura, Çek, Bono,
Senet, Makbuz, Zarf-Kâğıt, Muh-
tıra, Kartvizit vesaire gibi bütün
matbaa işlerini

En temiz, en ucuz bir
surette yapar..

Hariçten verilecek siparişleri kısa bir zamanda
hazırlar ve gönderir.